

Sygn. akt **III AUa 605/18**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Cierpiał

Sędziowie: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

del.SSO Natalia Barecka

Protokolant: st. insp. sąd. Dorota Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2019 r. w Poznaniu

sprawy **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 27 lutego 2018 r. sygn. akt VIII U 111/18

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przyznaje S. K. prawo do emerytury od dnia 26 września 2017 roku;
2. zasądza od pozwanego na rzecz S. K. kwotę 270 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

del.SSO Natalia Barecka	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot
-------------------------	----------------------	-----------------------

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27.02.2018r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie S. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., którą odmówiono ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. urodził się (...). Z zawodu jest elektromonterem.

W okresie od 8 maja 1981 roku do 30 kwietnia 1983 roku odwołujący zatrudniony był w (...) Zakładach (...) w K. na stanowisku elektromontera.

(...) Zakłady (...) w K. zajmowały się głównie ubojem i przetwórstwem drobiu.

Zakłady drobiarskie zakupywały energię elektryczną od zakładu energetycznego jako średnie napięcie, natomiast rozdział i przemiana napięcia średniego na niskie znajdowała się po stronie zakładu drobiarskiego.

Odwołujący jako pracownik (...) Zakładów (...) w K. został początkowo zatrudniony na podstawie umowy o pracę jako pracownik działu utrzymania ruchu. Przez pierwszy miesiąc pracy odwołujący naprawiał urządzenia związane z technologią uboju, obróbki drobiu i komór chłodniczych, działu utylizacji. Po stażu w związku z tym że posiadał uprawnienie (...) powyżej jednego kv. został wyznaczony do pracy jako elektryk dyżurny na stacji energetycznej 15 tysięcy wolt. Do obowiązków odwołującego należało dwukrotne bądź trzykrotne dzienne odczytywanie liczników na stacji transformatorowej. W każdą drugą środę miesiąca odwołujący wykonywał odczyty co dwie godziny. Odwołujący dokonywał wyłączeń zasilania i następnie spięcia mostem szynowym zasilania. Praca ta codziennie zajmowała odwołującemu około godziny. Na co dzień odwołujący zajmował się zapewnieniem dostarczenia energii elektrycznej do procesu technologicznego, remontami i naprawą urządzeń technologicznych oraz naprawą awarii urządzeń w ruchu, czyli naprawami elektrycznymi polegającymi na wymianie silników i zestawów sterowniczych. Odwołujący zajmował się również konserwacją komór chłodniczych, wymianą oświetlenia komór oraz przeglądami silników, które tłoczyły zimne powietrze do komór. Odwołujący w ramach swoich obowiązków wykonywał również konserwacje transformatorów - przełączenia napięcia odbywały się raz w miesiącu, w pozostałe dni były konserwowane. Przez 8 - 9 dni w miesiącu odwołujący dokonywał przeglądów transformatorów z napięcia średniego na niskie.

Odwołujący wykonując pracę w w/w zakładzie był odpowiedzialny za zasilanie w energię elektryczną zakładu pracy i za obsługę stacji transformatorowej. Odwołujący naprawiał awarię urządzeń z linii produkcyjnej lub prowadził prace konserwacyjne stacji transformatorowej, przełączenia, odczyty liczników, kontrolę energii czynnej i biernej. Poza tym zajmował się kontrolą urządzeń w ruchu tj. maszyn produkcyjnych i silników elektrycznych. Odwołujący usuwał również awarie w pakowalni i dziale chłodniczym poprzez usuwanie awarii systemów sterowania komór chłodniczych

Odwołujący zajmował się obsługą stacji wysokiego i niskiego napięcia, co w skali dnia zajmowało odwołującemu około godziny czasu, pozostała część czasu pracy polegała na remontach i usuwaniu awarii takich urządzeń jak np. linie do uboju czy linie do patroszenia. Usuwanie awarii polegało na odcięciu i przywróceniu zasilania. Odwołujący, pracując na stanowisku elektromontera był odpowiedzialny za utrzymanie ruchu w zakładzie. Do zakresu utrzymania ruchu w odniesieniu do stacji niskiego i wysokiego napięcia należało codzienne spisywanie stanu liczników, czynności ruchowe w formie przełączeń i łączeń kabli. Odwołujący pracował w systemie trzymianowym w ruchu ciągłym w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świadectwie pracy z 28 kwietnia 1983 roku wskazano, że S. K. w okresie od 8 maja 1981 roku do 30 kwietnia 1983 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku elektromontera. Odwołujący nie posiada świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Razem z odwołującym w (...) Zakładach (...) w K. pracowali L. J. oraz P. K..

L. J. oraz P. K. byli zatrudniony w tym zakładzie wraz z odwołującym jako elektromonterzy i wykonywali tożsame obowiązki co odwołujący.

Odwołujący legitymuje się na 1 stycznia 1999 roku wymaganym 25-letnim stażem pracy. Odwołujący udowodnił 25 lat, 2 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy uwzględnił staż w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 5 miesięcy i 1 dnia.

28 sierpnia 2017 roku odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sporną decyzją z 30 listopada 2017 roku pozwany odmówił odwołującemu prawa do emerytury.

Oddalając odwołanie, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie pracował w przemyśle energetycznym. W orzecznictwie sądowym ugruntowany jest pogląd, że dział II wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku odnosi

się do prac szkodliwych w energetyce, a nie do wszystkich robót i eksploatacji urządzeń elektrycznych (przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2009 roku, I UK 24/09).

Sąd Okręgowy miał również na uwadze wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2017 roku sygn. III UK 281/16, w którym podkreślono, że za prace w szczególnych warunkach w energetyce mogą być uznane tylko takie prace, które są realizowane w przedsiębiorstwie działającym w ramach tej gałęzi przemysłu i które polegają na montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, ściśle związanych z wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej. Chodzi przy tym o kwalifikowany charakter tych prac wynikający właśnie z wykonywania ich w obrębie "systemu energetycznego", w skład którego wchodzi zakłady wytwarzające energię elektryczną i ciepłą oraz przesyłające tę energię do odbiorców. Powyższy pogląd Sąd Okręgowy w pełni podziela.

W ocenie Sądu Okręgowego prace montażowe i konserwacyjne urządzeń elektroenergetycznych (wymienione w dziale II Wykazu A) powinny być ściśle związane z wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej, a tym samym wykonywane w przedsiębiorstwie branży energetycznej.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie w ocenie Sądu Okręgowego nie pozwala w stwierdzić, iż odwołujący S. K. wykonywał prace w szczególnych warunkach w zakresie uprawniającym do nabycia uprawnień do emerytury w szczególnych warunkach, tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres, co najmniej 15 lat.

Sąd Okręgowy stwierdził również, że nawet gdyby zakwalifikować wykonywane prace odwołującego pod Dział XIV poz. 25 pkt 1 Wykazu A rozporządzenia to właśnie z uwagi na szereg innych obowiązków dotyczących napraw urządzeń elektrycznych oraz innego rodzaju obowiązki, w tym czynności dotyczące odłączania i przyłączania transformatorów na czas remontów - to praca ta nie spełnia wymogu stałości i pełnego wymiaru czasowego.

Jak wskazał wielokrotnie w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy, gdyby nawet uznać, że przewidziana w obowiązujących przepisach dla danego stanowiska - ze względu na charakter zatrudnienia lub związane z nim warunki - norma czasu pracy w rozmiarze odbiegającym od powszechnie obowiązującego, stanowiła pełny wymiar czasu pracy, to nie można pominąć koniunktywnego wymagania wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla stanowiska, na którym takie warunki występowały. Stałe wykonywanie takich prac oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub okresowe, a nie stałe świadczenie pracy, wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonego.

Apelujący zaskarża wyrok w całości i zarzuca naruszenie prawa materialnego, to jest przepisu §1ust.1 oraz przepisu § 2ust.1 rozporządzenia z 7.02.1983r. w związku z działem II wykazu A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, przez błędne przyjęcie, że zatrudnienie poza przedsiębiorstwem energetycznym, wyklucza kwalifikowanie tej pracy jako pracy w warunkach szczególnych.

Apelujący wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie, jednakże nie z uwagi na argumenty w niej podane.

Sąd Apelacyjny zgadza się bowiem z argumentacją Sądu Okręgowego co do możliwości zakwalifikowania prac związanych z przemysłem energetycznym jako prac tylko i wyłącznie wykonywanych w tej branży.

Sąd Okręgowy omawiając tą kwestię powołał bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego a więc nie ma konieczności powtarzania argumentów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Uwzględnienie apelacji wynika z możliwości zakwalifikowania pracy ubezpieczonego w Zakładach (...) w K. jako pracy w warunkach szczególnych wymienionej w punkcie 25 Działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Ustalony stan faktyczny pozwala na stwierdzenie, że ubezpieczony wykonywał bieżącą konserwację agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Sąd Okręgowy „podzielił” pracę ubezpieczonego na tą która jest związana z przemysłem energetycznym oraz tą związaną z utrzymaniem ruchu zakładu.

Jednocześnie, Sąd Okręgowy wyraził pogląd, że uznanie prac wymienionych w punkcie 25 działu XIV za prace w warunkach szczególnych nie daje ubezpieczonemu prawa do emerytury gdyż prace te nie były wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy. Wniosek taki należy wywieść z faktu, że czas pracy ubezpieczonego obejmował prace montażowe i konserwacyjne urządzeń elektroenergetycznych, które z kolei tylko wówczas stanowią prace w warunkach szczególnych, gdy są wykonywane w przemyśle energetycznym. Poza sporem pozostaje, że zakłady drobiarskie nie należą do tej branży.

W ocenie Sądu Apelacyjnego takie „rozbiecie” obowiązków pracowniczych ubezpieczonego wykonywanych w Zakładach (...) w K. nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego, umowy o pracę i świadectwa pracy wynika, że ubezpieczony był zatrudniony na Wydziale (...) (...) na stanowisku elektromontera.

Zeznania przesłuchanych świadków jednoznacznie wskazują na zakres prac wykonywanych przez ubezpieczonego związanych tylko i wyłącznie z utrzymaniem ruchu zakładu.

Z zeznań tych wynika, że wszystkie prace, zarówno te związane z montażem, konserwacją urządzeń elektroenergetycznych przeznaczonych do dostarczania energii elektrycznej jak i te związane z bezpośrednią konserwacją urządzeń służących do produkcji należy zakwalifikować jako prace w warunkach szczególnych wymienione w punkcie 25 działu XIV.

Nie sposób zaprzeczyć, że ubezpieczony wykonując prace związane z urządzeniami elektroenergetycznymi jednocześnie zapewniał utrzymanie zakładu w ruchu co stanowi istotę prac wymienionych w punkcie 25 działu XIV wykazu A powołanego rozporządzenia. Istotne jest również, że podstawowe prace wykonywane na tym oddziale, to prace wymienione w wykazie A w dziale X w punktach 8 i 9; czyli: ubój zwierząt oraz utylizacja surowców zwierzęcych. Dodatkowo ubezpieczony wykonywał prace w komorach chłodniczych w przypadku ich awarii lub też konserwacji.

Dlatego też, w ocenie Sądu Apelacyjnego prace powoda wykonywane w stacjach wysokiego i niskiego napięcia oraz na stacjach transformatorowych, muszą być kwalifikowane jako prace zapewniające utrzymanie zakładu w ruchu powiązane z bieżącą konserwacją urządzeń i agregatów. Rozdzielenie tych prac nie ma żadnego logicznego uzasadnienia. Prace te zapewniały przesyłanie energii co z kolei było związane bezpośrednio z pracą urządzeń zapewniających produkcję a więc ruch zakładu.

Zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu pracy ubezpieczonego w Zakładach (...) w K. od 8 maja 1981r. do 30 kwietnia 1983r. pozwala na ustalenie, że legitymuje się on 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Pozwany uznał bowiem staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat 5 miesięcy i 1 dnia.

W związku z tym ubezpieczony spełnia wszystkie warunki wymagane przepisem art.184

i art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych uprawniające do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia (...) to jest od dnia ukończenia wieku uprawniającego do świadczenia.

O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisu art.98 k.p.c. oraz przepisu § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22.10.2015r. i obciążył stronę pozwaną kosztami procesu strony przeciwnej na które składają się koszty sądowe w kwocie 30 zł i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł.

del.SSO Natalia Barecka	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot
-------------------------	----------------------	-----------------------